

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/129/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121516891
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6121516891.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého I. K., nar. XX.XX.XXXX, t. č. umiestnený v Reedukačnom centre so sídlom R., F. č. 1, v konaní zastúpený opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky I. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. U., toho času bytom G. U., U. XX a otca U. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Hliník nad Hronom, T.. G. XXX, o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/179/2017-77 zo dňa 13.03.2018 tak, že nariadená ústavná starostlivosť nad maloletým I. K., nar. XX.XX.XXXX sa bude realizovať v Reedukačnom centre so sídlom R., F. č. 1.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého I. K., nar. XX.XX.XXXX mesačne výživným vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, určené osobitným zákonom, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Reedukačného centra so sídlom R., F. č. 1, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého I. K., nar. XX.XX.XXXX mesačne výživným vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, určené osobitným zákonom, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Reedukačného centra so sídlom R., F. č. 1, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Týmto zároveň d o c h á d z a k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/179/2017-77 zo dňa 13.03.2018 vo výroku o výžive maloletého.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ (ÚPSVaR Banská Bystrica) sa návrhom podaným dňa 28.10.2021 domáhal zmeny zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude realizovať v Reedukačnom centre so sídlom R., F. č. 1 a zároveň rodičia, každý zvlášť, budú povinní prispievať na výživu maloletého mesačne výživným vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, určenú osobitným zákonom, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Reedukačného centra so sídlom R., F. č. 1, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia z dôvodu, že priaznivý fyzický a psychický vývin maloletého je v prípade zotrvania v aktuálnom zariadení ohrozený pre pretrvávajúce výchovné problémy u maloletého a jeho nezvládnuteľné správanie. Navrhovateľ ďalej v návrhu uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/179/2017-77 zo dňa 13.03.2018 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť s tým, že sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny so sídlom R., H. XXX. Od nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým, bol maloletý viackrát, kvôli pretrvávajúcim poruchám správania, hospitalizovaný v nemocnici. V období od 21.11.2018 do 17.12.2018 v nemocnici na detskom

psychiatrickom oddelení v I., od 20.6.2019 do 23.7.2019 bol hospitalizovaný v nemocnici na detskom psychiatrickom oddelení v Y., od 5.11.2020 do 3.12.2020 bol hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya, od 11.3.2021 do 24.8.2021 bol hospitalizovaný v Detskej psychiatrickej liečebni R.. Maloletý dlhodobo užíva psychofarmaká, od 18.1.2020 užíva zvýšené dávky kvôli náhle zhoršenému správaniu, výskytu útekov z centra a školského zariadenia, užívanie alkoholu a fyzických útokov prevažne obracané voči mladšej sestre, no aj iným osobám. Maloletý sa pravidelne zúčastňuje sedení so psychológom centra, ktoré sú zamerané prevažne na spracovanie prežívania a emócií maloletého, spojených s témou biologická rodina. Rovnako sú zamerané na prácu s vlastným prežívaním, prácu s hnevom, agresivitou, posilnenie sebaregulačných mechanizmov. V minulosti dokázala agresívne správanie utlmiť vzťahová vychovávateľka v centre, dnes už však maloletý nerešpektuje ani ju, v afekte najčastejšie útočí na mladšiu sestru a iné blízke osoby. Maloletý ťažko prežíval odchod najstaršieho brata zo skupiny, nakoľko tento dovŕšil plnoletosť. Maloletý zle znáša, pokiaľ dianie na skupine nezodpovedá jeho predstavám. Centrum ich kontaktovalo v priebehu mesiaca september 2021 s informáciou, že maloletý od nástupu do školy opakovane porušil školský poriadok tým, že sa nevrátil na internát včas od matky. Dňa 12.10.2021 im centrum doručilo správu psychológa zariadenia o aktuálnom stave maloletého so záverom odporúčania režimového zariadenia pre maloletého. Dňa 14.10.2021 im boli doručené správy z realizovaných vyšetrení maloletého u pedopsychiatra, pokarhania uložené maloletému zo strany školy, prepúšťacie správy z hospitalizácie maloletého. Podľa vyjadrenia centra v posledných týždňoch maloletý prevažne uteká zo školského zariadenia domov k matke, kde nemá vytvorené bezpečné prostredie pre pobyt, súčasne vzhľadom na jeho zmeny nálad a výbušnú povahu, centrum nezvláda pobyt maloletého v zariadení. Dňa 19.10.2021 zaslali Diagnostickému centru F. H. spisovú dokumentáciu maloletého spolu so žiadosťou o vyjadrenie potrebnosti ďalšej diagnostiky maloletého, resp. vyjadrenie k jeho umiestneniu do reedukačného centra. Na základe vyjadrenia diagnostického centra, doručeného dňa 27.10.2021, ďalšia diagnostika maloletého nie je potrebná, a maloletého je možné umiestniť v reedukačnom centre. Dňa 21.10.2021 im bolo doručené vyjadrenie Reedukačného centra R., ktoré súhlasí s prijatím maloletého do zariadenia. Matka maloletého naďalej obýva unimobunku v osade v G. U., zariadenú starým nábytkom. Hygiena v domácnosti je na nízkej úrovni. Matka si zarába príležitostnými brigádami. Z dôvodu nevhodného prostredia, ktoré je v súčasnosti rizikové pre krátkodobý pobyt maloletého, maloletý matku na krátkodobé pobyty nenavštevuje, súčasne záujem matky o maloletého je slabý, telefonický a sporadický. Vyživovaciu povinnosť si matka neplní, maloletého v zariadení nenavštevuje. Otec maloletého naďalej býva v Hliníku nad Hronom, o maloletého neprejavuje záujem žiadnym spôsobom, nespolupracuje s nimi vôbec, vyživovaciu povinnosť si neplní.

2. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/129/2021-24 zo dňa 02.11.2021 súd dočasne nariadil Centru pre deti a rodiny R., H. XXX dočasne odovzdať maloletého do starostlivosti Reedukačného centra so sídlom R., F. č. 1.

3. Opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania doručenej súdu dňa 16.02.2022 zotrval na podanom návrhu. Opatrovník ďalej v správe zo sociálneho zisťovania uviedol, že maloletý bol do Reedukačného centra R. umiestnený dňa 30.11.2021. S maloletým mal naplánované vykonanie pohovoru, ale maloletý odo dňa umiestnenia zo zariadenia opakovane ušiel. Naposledy maloletý opustil zariadenie dňa 31.01.2022 a dňa 07.02.2022 bol zadržaný príslušníkmi polície a bol dopravený do Reedukačného centra R.. S matkou maloletého sa pokúšali vykonať pohovor, ale tá nebola v domácnosti zastihnutá a na predvolanie ich úradu nereagovala. Otec o maloletého neprejavuje záujem žiadnym spôsobom, nespolupracuje s nimi, vyživovaciu povinnosť si neplní.

4. Opatrovník na pojednávaní v celom rozsahu zotrval na podanom návrhu a správe zo sociálneho zisťovania. Zároveň uviedol, že maloletý je opakovane od 27.02.2022 na úteku. Na dotaz súdu opatrovník uviedol, že Reedukačné centrum R., vzhľadom na výchovné problémy maloletého, je pre neho najvhodnejším, keďže je v ňom možné realizovať reedukačný proces.

5. Rodičia maloletého sa napriek výzve súdu písomne vo veci nevyjadрили, na nariadené pojednávanie sa nedostavili, svoju neúčasť neospravedlnili. V konaní boli nečinní, a preto súd podľa § 31 CMP konal a rozhodol v neprítomnosti rodičov.

6. Z oznámení reedukačného centra a správy zo dňa 08.02.2022 vyplýva, že maloletý bol do Reedukačného centra R. prijatý dňa 30.11.2021. Po prijatí bol kvôli ochoreniu COVID-19 umiestnený na zdravotnú izoláciu. Po uplynutí karantény a negatívneho výsledku Ag testu dňa 05.12.2021 ušiel,

22.01.2022 bol zadržaný a po úteku znova putoval na zdravotnú izoláciu do karantény. Po prepustení z nej dňa 31.01.2022 utiekol, na úteku sa zdržiaval do 07.02.2022, kedy bol do zariadenia privezený policajným zborom a opätovne umiestnený do karantény, kde sa aktuálne zdržiava. V dôsledku opakovaných útekov reedukačný proces nemohol prebehnúť. Podľa názoru reedukačného centra pobyt maloletého v zariadení by nemal byť zrušený, nakoľko to úplne devaluje prevýchovný efekt - cesta von zo zariadenia nemá byť dôsledkom porušovania disciplinárneho poriadku, ale naopak, jeho dodržiavaním a príkladným správaním. Maloletý by utekal z každého reedukačného centra, nakoľko dôvodmi na útek je túžba pobytu v domácom prostredí so svojou priateľkou. Ako hlavný problém vidia v nespolupráci matky na reedukačnom procese, nakoľko na útekoch ho skrýva, zatajuje, poskytuje mu zázemie. Pokiaľ matka nebude za toto podporovanie útekového správania sankciovaná a nebudú z toho vyodené pre ňu dôsledky, z pozície zariadenia nemajú možnosť zabezpečiť reedukačný proces.

7. Z aktuálnej lustrácie otca v sociálnej poisťovni vyplynulo, že od 02.03.2022 je zamestnaný. Z dôvodu zamestnania otca od 02.03.2022 lustrácia neobsahuje jeho vymeriavací základ.

8. Lustráciou matky v sociálnej poisťovni bolo zistené, že matka nie je zamestnaná, nepoberá žiadny druh poistenia.

9. Z oznámenia ÚPSVaR Banská Bystrica vyplýva, že matka nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, nie je poberateľkou žiadnej štátnej sociálnej dávky.

10. Z lustrácie v registri obyvateľov vyplynulo, že otec má ďalších 6 vyživovacích povinností a matka ďalšie 2.

11. Z opatrovaneckého spisu maloletého vyplynulo, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/179/2017-77 zo dňa 13.03.2018 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť s tým, že sa bude realizovať v Detskom domove D. so sídlom R., H. XXX z dôvodu, že matka nedokázala zabezpečiť starostlivosť o maloletého a otec o neho neprejavoval žiadnym spôsobom záujem.

12. Podľa § 54 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

13. Podľa § 81 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní

vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že nad maloletým bola nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/179/2017-77 zo dňa 13.03.2018 s tým, že sa bude realizovať v Detskom domove D. so sídlom R., H. XXX. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že naďalej pretrvávajú podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým z dôvodu, že matka nemá vytvorené podmienky pre zabezpečenie dennodennej starostlivosti o maloletého, čo je dôvodom, pre ktorý maloletý nemôže v domácnosti matky tráviť ani krátkodobé pobyty. Otec o maloletého neprejavuje žiadnym spôsobom záujem. Centrum pre deti a rodiny R. (predtým detský domov) nezvláda výbušné prejavy a zmeny nálad maloletého, nie je prispôsobené na zabezpečenie starostlivosti o maloletého, ktorý je psychiatrickým pacientom, užíva vyššie dávky liekov, v minulosti bol opakovane hospitalizovaný v detských psychiatrických ambulanciách. Zo strany psychológa centra, ako aj vyjadrenia Reedukačného centra R., vyplynula potreba umiestnenia maloletého v režimovom zariadení, za účelom reedukačného procesu maloletého, ktoré disponuje odborným personálom spôsobilým zabezpečiť maloletému starostlivosť. Súd tiež nemal sporné, že vzhľadom na konanie, správanie maloletého, jeho priaznivý fyzický a psychický vývin v prípade zotrvania v centre pre deti a rodiny, by bol ohrozený. Súd vzhľadom na dôvodnosť trvania ústavnej starostlivosti nad maloletým, ktorú však je treba už realizovať v reedukačnom centre, návrh navrhovateľa považoval za dôvodne podaný, a preto zmenil zariadenie na realizáciu nariadenej ústavnej starostlivosti z Centra pre deti a rodiny R. na Reedukačné centrum R.. Súd apeluje na matku, aby sa ako rodič správala zodpovedne a svojím konaním nepodporovala útekové pobyty maloletého, ale naopak, aby bezodkladne o nich informovala reedukačné centrum.

16. Ani zmenou zariadenia, v ktorom sa má realizovať nariadená ústavná starostlivosť, nezaniká rodičom ich zákonná vyživovacia povinnosť. Otec maloletého je krátkodobo zamestnaný, preto sa súdu nepodarilo zistiť aktuálnu výšku jeho príjmu. Súd mal však nesporné, že otec má ďalších 6 vyživovacích povinností. Matka, podľa vyjadrenia navrhovateľa, si zabezpečuje príjem príležitostnými brigádami, má ďalšie 2 vyživovacie povinnosti, nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, nepoberá žiadne štátne sociálne dávky. Súd vzhľadom k počtu vyživovacích povinností na strane otca a majetkové pomery na strane matky pri určovaní výšky výživného rodičom aplikoval ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine, t. j. obidvoch rodičov, každého zvlášť, zaviazal prispievať na výživu maloletého tzv. minimálnym výživným, ktoré v súčasnosti predstavuje 29,96 eura. Vyživovaciu povinnosť rodičom súd určil v zmysle § 81 Zákona o rodine na účet Reedukačného centra so sídlom R.. Počiatok vyživovacej povinnosti rodičom do tohto zariadenia súd určil v zmysle návrhu navrhovateľa.

17. Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/179/2017-77 zo dňa 13.03.2018.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné písomné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť

do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).